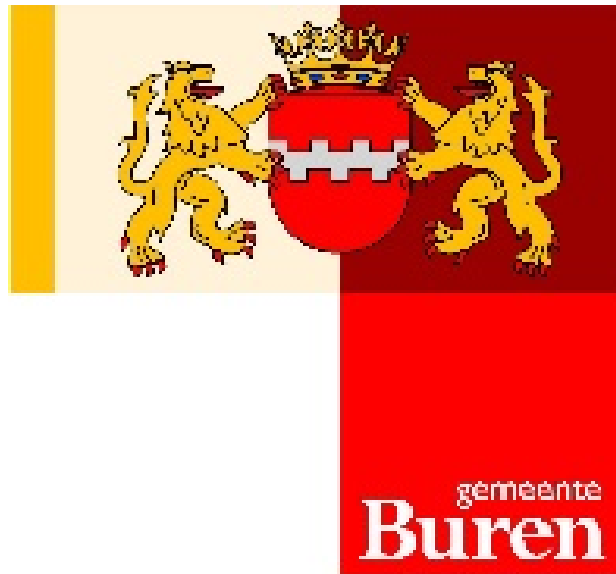

Van gemeenteraad
tot gemeenteraad

Overdrachtsdocument
Gemeenteraad Buren

29 maart 2022

Voorwoord

Een [sterke raad](#) doet ertoe. Voor elke gemeenteraad is het een uitdaging om niet alleen formeel het hoogste bestuursorgaan te zijn, maar ook het meest invloedrijke orgaan in de lokale democratie te zijn. De ervaringen van de huidige raad delen met de aantredende nieuwe raad kan daarbij helpen.

Als hulpmiddel hierbij heeft de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden een format voor een overdrachtsdocument samengesteld waarin u uw lessen, aandachtspunten en leerpunten aan de nieuwe raad kunt meegeven.

Dit overdrachtsdocument 'Van gemeenteraad tot gemeenteraad' gaat vooral over raadseigen zaken. In de tekst zijn gekleurde [links](#) naar achterliggende informatie opgenomen.

Daarnaast wordt een overdrachtsdocument 'Samenwerken aan de Toekomst van Buren' aangeboden. En is er door de ambtelijke organisatie een informatiedossier over inhoudelijke onderwerpen gemaakt.

Het document wordt op 30 maart 2022 symbolisch overgedragen aan de nieuw geïnstalleerde raad.

Inhoudsopgave

Voorwoord	1
1. Inleiding	3
2. Vergaderstructuur	4
3. Informatievoorziening	9
4. Raad als werkgever	10
5. Raad in de regio	11
6. Raad en hulptroepen	13
7. Voorzitter van de raad	15
8. Agressie, intimidatie en integriteit	17
9. Raad als opdrachtgever en kader steller	18
10. Formatieproces	20
11. Specifieke onderwerpen	21
12. Procesoverdracht	24
13. Bijlages	25

1. Inleiding

De raad heeft in het afgelopen vier jaar nadrukkelijk getracht verbeteringen aan te brengen in structuur, werkwijzen en cultuur. Dit is feitelijk een continuproces. In 2021 zijn de drie pijlers van dit proces geweest:

1. de discussie over de toekomst van Buren – De toekomstoriëntatie onder leiding van Berenschot;
2. de vergadercultuur en werkwijze onder leiding van John Bijl
3. een eigen reflectie van raad, fractievoorzitters, agendacommissie en college.

Deze hebben geleid tot algemene en specifieke aandachtspunten. De specifieke vindt u bij de onderdelen van dit overdrachtsdocument. De algemene zijn:

- In het inwerkprogramma meer aandacht besteden aan kaderstelling en manier van vergaderen.
- Werken aan samenwerken (met elkaar omgaan) binnen de raad en tussen raad, college, organisatie.
- Rolduidelijkheid verbeteren, prioriteiten stellen, focus leggen (welke info heb ik echt nodig, en welke niet).
- Regelmatig feedback deelnemers vragen over verwachtingen.
- Aandacht voor gedrag (aanspreken in plaats van afrekenen, luisteren en begrijpen).
- Kijk nog eens goed naar het vergadermodel.

2. Vergaderstructuur

Op 9 juli 2019 is de [vergaderstructuur](#) aangepast. Deze maatregelen leidden tot aanpassing van het [Reglement van orde gemeenteraad](#) en de [Verordening op de voorbesprekingen/informatiebijeenkomsten](#).

De wijzigingen waren:

- de invoering van strategische en korte termijn planning,
- het op dezelfde dag vergaderen van de agendacommissie en het fractievoorzittersoverleg,
- de bemensing van de agendacommissie,
- de vaste voorzitters van de voorbesprekingen,
- het afschaffen van de tijdsindicatie bij de voorbesprekingen,
- het loslaten van de koppeling van informatiebijeenkomsten met de voorbesprekingen en
- het in het leven roepen van themabijeenkomsten, georganiseerd door de organisatie.

Gaandeweg leidde dit tot nadere nuanceringen van de werkwijze:

- Een stemverklaring mag ook bij een hamerstuk. Hierdoor is het vaak niet nodig om een agendapunt als bespreekstuk te agenderen.
- Geen interrupties tijdens de eerste termijn van de fracties en tijdens de beantwoording van het college.
- De tweede termijn is gericht op het onderlinge gesprek in de raad (dus niet met de wethouder).
- Schorsen tijdens de vergadering moet belangrijk zijn, leiden tot betere besluiten.
- Aangekondigde moties en amendementen, vragen voor vragenkwartier, mededelingen vanuit werkgroepen, wijzigingen besluitenlijst en de woordvoerders per agendapunt worden uiterlijk maandag 12.00 uur voorafgaand aan de vergadering gemaild naar de griffie.

Deze maatregelen sorteerden onvoldoende effect en daaropvolgend zijn op voorstel van de voorzitter van de raad in het fractievoorzittersoverleg van 22 juni 2021 een paar nadere afspraken gemaakt over de vergaderorde:

- De eindtijd van een vergadering is 22.30 uur.
- Iedere fractie krijgt in eerste termijn 4 minuten voor de kernboodschap (inclusief moties en amendementen) en eventueel vragen aan het college.
- De tweede termijn duurt maximaal een half uur. Voorkom herhalingen en uitweiden.
- Moties en amendementen worden niet volledig voorgelezen. In het betoog wordt de essentie aangegeven. Geen mondelinge amendementen of moties.

Wat we wilden bereiken is dat vergaderingen in één avond kunnen worden afgerond, het voorkomen van herhaling van de Voorbespreking in de Raadsvergadering, vragen aan het college centreren in de Voorbespreking, meer in gesprek gaan met elkaar als raad en minder een op een met het college en tot slot elkaar houden aan afspraken.

De stappen hebben effect gehad, maar we zijn er nog niet. Door de spreektijd zijn betogen compacter en beter te volgen. Er is nog weinig onderling debat. Ook over de rol van de voorzitter bestaan wisselende beelden. Commitment in de raad over de werkwijze is nodig om dingen te veranderen. Daarna kan dit verankerd worden in de structuur.

Punten om over na te denken zijn:

- Beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming beter scheiden,
- Scheiden van het stellen van technische vragen en debat (niet in dezelfde vergadering),
- Voorkomen van herhalingen in Voorbespreking én Raadsvergadering,

- Meer het onderlinge gesprek tussen raadsleden bevorderen: aanwezigheid van de wethouder in vergadering is niet altijd nodig

Essentieel voor een werkbare vergader**structuur** is de gewenste vergader**cultuur**.

Op 2 november 2021 is, na meerdere gestrande pogingen vanwege corona-maatregelen, een eerste raadsbijeenkomst gehouden over parlementaire cultuur en politiek opdrachtgeverschap onder leiding van John Bijl (Perikles instituut). Op 18 januari 2022 is de tweede bijeenkomst gehouden, waarna op 23 februari 2022 de dialoog in het kader van de Toekomst oriëntatie volgde. Er is gesproken over de vergadersfeer en parlementaire cultuur, maar ook over wat politiek opdrachtgeverschap inhoudt. In de rapportage in bijlage 1 staat een kort verslag van die besprekingen.

Aanbevelingen:

- 1) De afgesproken werkwijze continueren
- 2) De komende periode benutten om te kijken of extra aanpassingen nodig zijn in de vergadercultuur, de vergaderstructuur en de werkwijze
- 3) De werkwijze waarvan iedereen het gevoel heeft dat dit de beste is vertalen in een Reglement van Orde voor vergaderingen van de raad
- 4) Voorzitterstrainingen aanbieden die passen bij de nieuwe werkwijze
- 5) Om afspraken te laten beklijven deze periodiek monitoren in fractievoorzittersoverleg en regelmatig de werkwijze bespreken met hele raad

Vergaderplanning

De data van voorbesprekingen, raadsvergaderingen, agendacommissie, fractievoorzittersoverleg staan opgenomen in de jaarkalender van de raad. Voor de jaarkalender 2022 (bijlage 2) zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- a. Er komen 'vaste' dagen voor het politieke werk
 - Maandag ruimte voor fracties voor eigen overleg en externe uitnodigingen.
 - Dinsdag zijn de politieke avonden: raadsvergadering, voorbespreking, beeldvormende bijeenkomsten. Beeldvormende avonden kunnen zijn: - informatie- en thema-avonden; - ambtelijke toelichtingen (bijv. ZBB-Markt), - inwonersavond met de raad etc. Dit wordt nog nader uitgewerkt en voorgelegd in een notitie.
 - Woensdag is (in principe) voor het voorbereidende werk, zoals werkgroepen, agendacommissie, auditcommissie, fractievoorzittersoverleg, etc.
 - Donderdag is de uitlooptag als de agenda van een raadsvergadering op dinsdag niet volledig kan worden afgehandeld.
 - Donderdag is voor overleg fracties en voor externe uitnodigingen.
- b. Het rooster voor bijeenkomsten van gemeenschappelijke regelingen is geïntegreerd in de jaarkalender. Volgens regionale afspraken is 14 juni de uiterste week voor besluitvorming over zienswijzen GR-en.
- c. Een uitgewerkt inwerkprogramma (startprogramma voor de nieuwe raad) volgt separaat.

Aanbeveling:

- 6) Gezien het belang voor alle partijen de jaarkalender jaarlijks vast te laten stellen door het fractievoorzittersoverleg

Termijnagenda's

De planning van tijdstippen en soorten vergaderingen is 1. Wanneer je wat bespreekt is 2 en hoort in de termijnagenda's. We kennen nu een LTA - lange termijn agenda. Dit is een planningsinstrument van het

college die een doorkijk geeft wat er aan voorstellen en onderwerpen op de raad afkomt vanuit college en organisatie. Die planning kan de agendacommissie gebruiken en de raad weet wat wanneer er een voorstel komt.

De raad kan echter ook werken aan een eigen planning, een eigen strategische agenda. De raad prioriteert in het kader van opdrachtgeverschap qua onderwerp, tijdstip en wijze van behandelen.

Werkdruk

De werkdruk voor raadsleden wordt een steeds groter probleem. Dit staat beschreven in de [eindrapportage_handreiking_werkdruk_door_raadslid.nu_ned_vereniging_voor_raadsleden.pdf](#)

De Vereniging van Raadsleden geeft tips om deze werkdruk te verminderen: [Praat over werkdruk | Nederlandse Vereniging voor Raadsleden](#). Zij adviseren om binnen de gemeenteraad te bespreken hoe je met elkaar wilt omgaan met werkdruk, want iedereen heeft er last van. Maak keuzes en verdeel taken, want je hoeft niet alle onderwerpen op je te nemen.

Aanbeveling:

- 7) Formeer een werkgroep uit de raad om met de griffie over oorzaken en mogelijke oplossingen van de werkdruk van gedachten te wisselen.

Fractievoorzittersoverleg

In Buren is het fractievoorzittersoverleg een overleg en –adviesorgaan voor de voorzitter. Er zijn ook gemeentes waar de voorzitter de adviseur van het overleg is en fractievoorzitters nadrukkelijker hun rol pakken. De modelverordening van de VNG noemt: 'Het presidium doet aanbevelingen aan de raad inzake de organisatie en het functioneren van de raad [en de raadscommissies] voor zover het niet betreft de taken van de agendacommissie.'

Aanbeveling:

- 9) Om commitment in de raad te krijgen voor de werkwijze is het aan te bevelen dat fractievoorzitters nadrukkelijk hun rol pakken en vastleggen als het gaat om organisatie en het functioneren van de raad.

Agendacommissie

De agendacommissie bestaat nu uit 3 raadsleden (uit oppositie en coalitie), de voorzitter van de raad en de griffier. De gemeentesecretaris kan op uitnodiging deelnemen. De vicevoorzitter van de raad is tevens de voorzitter van de agendacommissie. De agendacommissie stelt de voorlopige agenda's van bijeenkomsten vast.

We hebben in januari 2022 de agendacommissie geëvalueerd, zowel bij de agendacommissie, het college van burgemeester en wethouders, en de fractievoorzitters. Naast aandachtspunten voor de agendacommissie zelf heeft dit ook een reeks andere evaluatiepunten en adviezen opgeleverd over vergadercultuur, vergaderstructuur en vergadervaardigheden. De algemene punten zijn in de inleiding genoemd.

Specifiek voor de agendacommissie geldt:

- De agendacommissie moet een toegevoegde waarde hebben. Zij mag iets vinden van de kwaliteit van de stukken en de wijze van agendering.
- De agendacommissie zelf is apolitiek, maar betreft wel de politieke wensen van de raad bij de agendering.
- De huidige agendacommissie heeft door de kleinere samenstelling minder politieke insteek dan voorheen bij het agenderen met fractievoorzitters.

- Een suggestie is om leden van de agendacommissie te werven over de verschillende aandachtsgebieden van de raad (volksvertegenwoordigen, kaderstellen, controle).
- De agendacommissie werkt met mandaat van de raad. De raad gaat over de eigen agenda, maar wijzigingen bij de vaststelling van de raadsagenda zouden uitzondering moeten zijn. Als er veel wijzigingen zijn, functioneert de agendacommissie niet zoals bedoeld.
- Rol gemeentesecretaris in agendacommissie is niet duidelijk. Waarom en bij welke onderwerpen wordt de gemeentesecretaris uitgenodigd?

In de bijlage 3 staat een checklist die kan helpen om te bepalen of een voorstel behandelrijp is, wanneer het op de raadsagenda komt en hoe het besluitvormingsproces het beste kan worden ingericht.

Het college verwacht van de agendacommissie dat zij met een apolitiek oog kijkt naar de kwaliteit van de stukken. Feedback op hoofdlijnen over de technische kwaliteit is welkom. Bij het teruggeven van stukken aan het college graag duidelijk maken vanuit welke bevoegdheid dit gebeurt en wat de vraag/het verzoek is.

Relatie tussen het vergadermodel en BOB

[Steeds meer raden aan het bobben \(binnenlandsbestuur.nl\)](https://binnenlandsbestuur.nl)

Meermaals is de term BOB gebruikt als gesproken wordt over de manier van vergaderen. Wat is dat voor model en hoe past dat binnen het vergadermodel?

BOB staat voor beeldvorming – oordeelsvorming – besluitvorming. Het is een proces dat bij elk besluit speelt, ongeacht het gekozen vergadermodel. Door de stappen explicieter te benoemen zorgen we er voor dat iedereen in dezelfde fase van het proces zit.

In overleggen lopen we het risico dat we al snel ergens iets van vinden zonder dat we voldoende tijd hebben besteed aan eerst eens goed kijken wat er aan de hand is en daar goed over na te denken. We zien ook dat de fases van beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming door elkaar heen lopen.

Bij iedere fase kijken we naar de vragen die bij de fase horen, de vergadermethodiek en het gewenste resultaat. Hoe we dat kunnen doen staat in de bijlage 4.

Aanbevelingen:

- 10) Verkennen hoe de raad BOB beter kan integreren in het vergadermodel
- 11) Checklist agendering en gebruik van BOB als ondersteuning gebruiken voor de agendacommissie

Raadswerkgroepen

De evaluaties van de werkgroepen leiden tot de volgende algemene aanbevelingen:

- Wat een werkgroep nu precies doet is niet voor iedereen helder. De opdrachten van de werkgroepen beter omschrijven, aangeven van een beoogd effect en een einddoel en einddatum.
- De werkgroepen worden gebruikt om input op te halen en waar nodig wordt de raad uitgenodigd om deel te nemen aan de themabijeenkomst. Een leerpunt is dat zo'n bijeenkomst beter een openbaar karakter kan hebben. Dit kan door het onderwerp te agenderen in een openbare informatie of themabijeenkomst of een oordeelsvormende vergadering.
- Een werkgroep is geen commissie. In de huidige werkwijze schuren de werkgroepen en Voorbespreking (vergelijk raadscommissie) dicht tegen elkaar aan. Politieke beeld- en meningsvorming horen in een openbare vergadering. Alleen dan kunnen inwoners het proces volgen en leggen volksvertegenwoordigers verantwoording af aan de kiezers.
- De werkgroepen ruimtelijke ontwikkelingen, sociaal domein en klimaatvisie worden gebruikt voor het samen voorbereiden van de besluitvorming. Hierdoor is er rolvervaging tussen raad, college en organisatie. Of er worden zaken besproken die eigenlijk in de Voorbespreking aan de orde moeten komen. College en organisatie hebben voor bijvoorbeeld informatie over uitgevoerde onderzoeken en uitvoeringszaken ook het instrument themabijeenkomst tot hun beschikking.
- De griffie is de linking-pin bij het voorbereiden van werkgroepvergaderingen. De rol van de griffie is die van procesondersteuner en adviseur. Met de organisatie moeten duidelijke afspraken worden gemaakt over de technische ondersteuning vanuit de organisatie.
- Planning en doel werkgroepen beter aan laten sluiten op de strategische planning van de raad.
- Spreek bij instelling van commissies en werkgroepen ook een evaluatiemoment met elkaar af.
- Voor voorzitters van werkgroepen passende trainingen organiseren.

Aanbeveling:

- 12) De doelstelling van werkgroepen herijken en betrekken bij het totale vergadermodel

3. Informatievoorziening

Informatievoorziening is een kernpunt in de relatie tussen college en raad. Actieve informatieverstrekking gaat over het (spontaan) verstrekken van informatie vanuit het college aan de gemeenteraad (art. 169 Gemeentewet). Passieve informatieverstrekking gaat over het verstrekken van informatie op basis van vragen van raadsleden aan het college (art. 155 Gemeentewet).

In Buren kennen we de onderstaande actieve informatieverstrekking:

- Raadsinformatie: In raadsinformatiebrieven informeert het college van burgemeester en wethouders de gemeenteraad over de stand van zaken rondom bepaalde onderwerpen.
- Raadsinformatie niet openbaar: Dit zijn stukken die vertrouwelijk zijn aangemerkt of waarover geheimhouding is opgelegd. Het begrip vertrouwelijk bestaat echter niet in de gemeentewet en is ook geen uitsluitingsgrond op grond van de WOB (Wet Openbaarheid Bestuur).
- Raadsjournaal: Via het raadsjournaal informeert het college elke twee weken de raad over lopende projecten en actuele onderwerpen. Ook de afwikkeling van toezeggingen en moties loopt via het raadsjournaal.
- Persberichten, gaan gelijktijdig met het verzenden naar de pers ook ter kennisname naar de raad.
- Flitsberichten worden geplaatst om te voorkomen dat bij belangrijke zaken de pers eerder (bijv. mondeling) wordt geïnformeerd dan de gemeenteraad.

Op de raadsagenda staat een standaard agendapunt 7 Informatie-uitwisseling. Dit is bedoeld voor mondelinge mededelingen en terugkoppeling over niet geagendeerde agendapunten, terugkoppeling werkgroepen/forums, VNG-commissie etc. Agendapunt 7 kan ook door portefeuillehouders worden gebruikt om informatie vanuit de gemeenschappelijke regelingen te delen met de raad.

Er bestaan in Buren veel manieren van informeren van de raad. Vanwege de hoeveelheid is het voor een raadslid moeilijker te doorgronden wat de status van de informatie is en het is ook lastiger om terug te zoeken. Een raadslid mag zich de vraag stellen: waarvoor heb ik deze informatie nu nodig?

Ook voor de passieve informatieverstrekking zijn er verschillende vormen. We kennen, op basis van het reglement van orde van de gemeenteraad, de zogenaamde art. 32 en artikel 34 vragen.

Art. 34 vragen worden gesteld tijdens het vragenkwartiertje in een raadsvergadering. Doordat de antwoorden kunnen worden voorbereid door het college ontvangt de raad over het algemeen tijdens de vergadering ook meteen het antwoord.

Aan het stellen van art. 34 vragen zijn voorwaarden verbonden. Ze dienen bondig te zijn en betrekking te hebben op lokale, politiek actuele onderwerpen.

Artikel 32 vragen zijn de schriftelijke vragen. Dit zijn politieke vragen over een onderwerp dat niet op de agenda staat. Voor het indienen van deze vragen is een format beschikbaar. Voor art. 32 vragen geldt dat deze binnen dertig dagen na ontvangst worden beantwoord.

Daarnaast kan een raadslid ook zogenaamde technisch inhoudelijke (feitelijke) vragen stellen. Dit zijn vragen naar feiten (hoeveel, hoe hoog, hoe diep). Deze vragen kunnen door een ambtenaar beantwoord worden.

Aanbevelingen:

- 13) Vereenvoudig het aantal manieren en de hoeveelheid van informatieverstrekking drastisch
- 14) De niet openbare raadsinformatie sluit niet aan bij de Gemeentewet. Het onderscheid tussen openbaar, niet openbaar en geheim nog eens op een rijtje te zetten en daar keuzes in te maken.

4. Raad als werkgever

Het is belangrijk om als raad vast te stellen wat voor raad je wilt zijn om vervolgens te kunnen bepalen hoe de ideale griffie voor de gemeenteraad eruit dient te zien. Het is ook belangrijk dat alle raadsleden zich realiseren dat zij werkgever zijn van de griffie en dat via de werkgeverscommissie invulling kan worden gegeven aan deze taak.

De [verordening werkgeverscommissie gemeente Buren](#) en het [delegatiebesluit werkgeverscommissie WNRA 2020 gemeente Buren](#) zijn vastgesteld op 17 december 2019.

De werkgeverscommissie bestaat uit 3 raadsleden. De voorzitter van de werkgeverscommissie stemt regelmatig met de griffier de ontwikkelingen en wederzijdse verwachtingen af. Er is vanuit de griffie een goed contact met de werkgeverscommissie. Deze is laagdrempelig en bereikbaar.

De raad heeft in 2011 op voorstel van de werkgeverscommissie de organisatiedoelstellingen en formatie van de griffie en de op de griffie aanwezige functies vastgesteld in de [Organisatieverordening van de griffie van de gemeente Buren](#).

De bevoegdheid tot het nemen van personele besluiten ten aanzien van de op de griffie werkzame ambtenaren, met uitzondering van de griffier, is door de werkgeverscommissie gemandateerd aan de griffier (mandaatbesluit griffiepersoneel gemeente Buren, 17 november 2011).

De formatie van de griffie bestaat uit 4 werknemers. Een griffier voor 36 uur, een raadsadviseur voor 30 uur, een medewerker communicatie voor 18 uur en een medewerker bedrijfsvoering voor 28 uur.

Op de griffie zijn er de afgelopen 1,5 jaar veel personele wijzigingen geweest. De gehele griffie is vervangen en nieuwe medewerkers hebben de organisatie alweer verlaten. De vele wijzigingen hebben invloed gehad op de inzetbaarheid van de griffie.

Door de griffier is een document met ambities van de griffie besproken met de werkgeverscommissie (zie bijlage 5). Deze ambities volgen de ambities van de raad en zijn onderdeel van het op te stellen griffieplan.

Aanbevelingen:

- 15) Het continueren van een regelmatig overleg tussen werkgeverscommissie en de griffie om de verwachtingen over en weer scherp te hebben. Dit komt de ondersteuning van de raad ten goede. Handvatten voor de gesprekken staan in de [Handreiking De griffier en de werkgeverscommissie - gesprekspunten voor een goed samenspel - def met links.pdf \(griffiers.nl\)](#);
- 16) De [tien treden van goed werkgeverschap](#) geeft stappen voor de raad om een invulling te geven aan de rol als werkgever van de griffie(r).
- 17) Als werkgeverscommissie is het van belang om niet naar binnen gekeerd te zijn, maar het gesprek met de raad over de griffie te blijven voeren. Dat is een van de lessen uit de onlangs door de vereniging van Raadsleden [gepubliceerde animatie](#) over de werkgeverscommissie.
- 18) Monitor en actualiseer de ambities uit het griffieplan regelmatig.

5. Raad in de regio

In de [Programmabegroting 2022-2025](#) is een paragraaf verbonden partijen opgenomen. Daarin staan de samenwerkingen genoemd waarin de gemeente Buren participeert, dit zijn:

- Afvalverwijdering Rivierenland (Avri)
- Gemeentelijke Gezondheidsdienst Gelderland-Zuid (GGD Gelderland-Zuid)
- Omgevingsdienst Rivierenland (ODR)
- Regio Rivierenland
- Regionaal Archief Rivierenland (RAR)
- Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ)
- Werkzaak

De acht gemeenten in Rivierenland en de veertien gemeenten in Gelderland-Zuid werken op verschillende manieren en op veel terreinen met elkaar samen. De democratisch gekozen gemeenteraden hebben gezamenlijk invloed op de koers van de gemeenschappelijke regelingen. Zij controleren ook of met het geld dat de gemeenten uitgeven de afgesproken doelen worden behaald.

Elk jaar behandelen de gemeenteraden na de jaarwisseling de kadernota's en voor de zomer de begroting en jaarrekening van elke gemeenschappelijke regeling. Daarin wordt verantwoording afgelegd over het voorgaande jaar en de worden de plannen voor het komende jaar gepresenteerd. Elke gemeenteraad kan op deze documenten reageren via een zogeheten 'zienswijze': dit is een brief waarin een raad zijn opvattingen geeft. Het algemeen bestuur van elke gemeenschappelijke regeling stelt vervolgens de kadernota, jaarstukken en begroting definitief vast, waarbij hij alle zienswijzen betreft.

Veel raadsleden vinden het belangrijk dat hun raden met elkaar samenwerken bij de totstandkoming van de zienswijzen. Door onderling af te stemmen kunnen de raden immers meer grip krijgen op de uiteindelijke besluitvorming binnen de gemeenschappelijke regelingen.

Om de raden hierbij te ondersteunen worden er regionale bijeenkomsten georganiseerd voor gemeenteraden en gemeenschappelijke regelingen. Hiervoor wordt elk jaar een rooster opgesteld met ongeveer 9 data evenredig verdeeld over het jaar. In juni is er een regionale zienswijzenmarkt, waar raadsleden uit verschillende gemeenten elkaar kunnen treffen ter voorbereiding op de in te dienen zienswijzen op de begrotingen van de diverse regelingen.

Daarnaast is er een website www.zienswijzengelderlandzuid.nl. Deze website is bedoeld om de raadsleden te ondersteunen bij hun onderlinge informatie-uitwisseling.

De [regionale agendacommissie](#) is een groep raadsleden die het algemeen bestuur van Regio Rivierenland adviseert over de procesmatige betrokkenheid van de raden bij de diverse beleidsmatige processen van Gemeenschappelijke Regeling Regio Rivierenland.

Het doel van deze in 2014 opgerichte commissie is het helpen positioneren van de raden aan de voorkant van de processen. Vlak na de verkiezingen wijst de raad twee leden aan die namens de raad in deze commissie zitten. Het ligt voor de hand dat dit één lid uit de coalitie en één lid uit de oppositie is.

De 1e bijeenkomst van de Regionale agendacommissie wordt gepland in mei of juni.

Aanbeveling:

- 19) Deelname in regionale agendacommissie voortzetten

Lessen uit rapport storten en tekorten

Op 26 oktober 2021 heeft de raad het [Raadsonderzoek stortplaats Avri](#) behandeld: 'Storten en tekorten: gezamenlijk raadsonderzoek naar de stortplaats Avri'.

De acht Avri-gemeenten hebben samen een onderzoek laten verrichten naar de feiten, omstandigheden en communicatie rondom de overdracht van de stortplaats naar de provincie Gelderland. In het onderzoeksrapport staan de conclusies en aanbevelingen.

Bij motie is de eigen griffier als lid van de Griffierskring Rivierenland opgeroepen om:

1. Vanuit de griffierskring een bijeenkomst te organiseren met de deelnemende raden over de lessen uit het Avri-onderzoeksrapport "Storten en Tekorten"
2. Deze bijeenkomst ruim voor het einde van deze raadsperiode, doch uiterlijk in januari 2022, te organiseren zodat de bevindingen kunnen worden opgenomen in een overdracht naar de nieuw te kiezen raden

Op 10 januari 2022 was deze regionale bijeenkomst, vanwege de corona-maatregelen in digitale vorm. Door raadsleden uit de verschillende raden is in deelsessies doorgesproken over de geleerde lessen uit het rapport. De vier lessen uit het rapport Storten en tekorten: gezamenlijk raadsonderzoek naar de stortplaats Avri zijn:

- Les 1: Besef dat hoe technisch een onderwerp ook is, er altijd een politieke component bestaat die ineens urgent kan worden. Bestuurlijke betrokkenheid, of een systeem om indien nodig snel te kunnen opschakelen, is dan ook essentieel.
- Les 2: Aandacht vanuit de gemeenten voor de eigenaarsrol verdient versterking. Dat betekent onder meer een zichtbare en duidelijke rol voor colleges (in AB/DB) en ambtelijk tegenspel vanuit gemeenten zelf.
- Les 3: Het goed betrekken en positioneren van gemeenteraden gaat niet vanzelf, maar vergt een stevige investering. Hierin hebben zowel Avri en colleges, als de gemeenteraden zelf een rol.
- Les 4: Dat een goede ontsluiting van informatie belangrijk is in sturing op en verantwoording door een gemeenschappelijke regeling spreekt voor zich. De asynchrone betrokkenheid van de verschillende spelers binnen de gemeenschappelijke regeling onderstreept het belang van dit punt echter extra.

Er is afgesproken dat er vanuit de griffierskring een notitie en plan van aanpak komt met haalbare ideeën. In mei/juni 2022 wordt eerst het politieke draagvlak besproken in de eigen raden, waarna in het najaar 2022 de regionale afstemming plaatsvindt. Dit leidt uiteindelijk tot besluitvorming in de raden.

Aanbeveling:

- 20) Bespreken notitie en plan van aanpak over lessen storten en tekorten opnemen op de raadsplanning.

6. Raad en hulptroepen

Rekenkamer

De rekenkamercommissie adviseert de gemeenteraad op basis van onderzoek, waarvoor zij gedurende het hele jaar mogelijke onderwerpen verzamelt. Dit doet de commissie door zelf de vinger aan de pols te houden over wat er speelt binnen de gemeente. Maar de commissie vraagt ook aan raadsfracties en raadsleden om suggesties te doen voor onderzoek. De [uitgevoerde onderzoeken](#) zijn terug te vinden op de website van de gemeente Buren.

De [verordening gemeentelijke rekenkamercommissie](#) is vastgesteld op 18 mei 2004. De verordening op de rekenkamercommissie is verouderd. Op dit moment bestaat de rekenkamer nog uit 2 externe leden. Hun termijn loopt af op 1 april 2022.

Er loopt een onderzoek naar Besluitvorming raad bij nieuw beleid. Het onderzoeksrapport wordt door BMC uitgevoerd. In de planning staat van week 5 tot en met week 19 voor het uitvoeren van het onderzoek en het opstellen van het rapport. Daarna is een aantal weken nodig voor hoor/wederhoor en definitief maken van het rapport. De bestuurlijke reactie is gepland in week 24, de reactie van de RKC op de bestuurlijk reactie is gepland in week 25.

Het rapport kan dan in de week van 20 t/m 26 juni naar de raad. Vervolgens begint het zomerreces. Behandeling in de raad kan dus pas in de tweede helft van september.

Het is aan te bevelen dat de huidige commissie dit onderzoek nog oplevert en bespreekt met de raad. Daarom wordt er voorgesteld om de termijn van de leden te verlengen tot en met september 2022 (of eerder als het rapport eerder is afgerond).

Naast dat de huidige verordening verouderd is, is een wetswijziging voor de gemeentelijke rekenkamer aanstaande. Daarin wordt het belang van de rekenkamer als onafhankelijk instrument aangestipt, én aangestuurd op een meer onafhankelijke rekenkamer. In de nieuwe wet is het niet langer toegestaan dat raadsleden lid worden van een Rekenkamer, wel kunnen zij als adviseur aanschuiven bij de Rekenkamer.

Daarnaast voorziet het wetsvoorstel in meer onderzoeksbevoegdheden voor gemeentelijke rekenkamers. De onderzoeksbevoegdheden voor onderzoek ten aanzien van privaatrechtelijke personen, waar de gemeente bijvoorbeeld inkoop- of contractrelaties mee heeft, worden daarmee uitgebreid.

In de regio Rivierenland ontstond afgelopen tijd de behoefte om onderzoek te doen naar de mogelijkheden van een gemeenschappelijke Rekenkamer. Er worden steeds meer bevoegdheden en uitvoering naar regionale verbanden overgedragen. Vanuit de verschillende gemeenteraden wordt daar divers mee omgesprongen en gezocht naar manieren om (regionaal) grip en controle daarop te krijgen. Een regionale Rekenkamer zou daar een rol in kunnen spelen.

In september 2021 is er een regionale bijeenkomst van griffiers en Rekenkamers geweest om zich te buigen over die vraag en hun eigen positie. Uit die bijeenkomst en de daaropvolgende verkenning kwam dat de meeste Rekenkamers in de regio wel open staan voor samenwerken maar op dit moment geen behoefte hebben aan een regionale Rekenkamer. De situatie is in Buren en in West Betuwe anders. West Betuwe heeft op dit moment geen Rekenkamer en Buren heeft wel een Rekenkamercommissie maar daar loopt de termijn van de leden binnenkort van af.

Na de regionale verkenning is afgesproken dat West Betuwe en Buren samen een opzet gaan schrijven voor een nieuwe (regionale) Rekenkamer die in eerste instantie primair voor beide gemeentes bedoeld is. De nieuwe Rekenkamer zal experimenteren met onderzoeken op regionale schaal en is opgezet als

groeimodel. Dat hoeft niet te betekenen dat er één regionale Rekenkamer komt, maar dat kan ook betekenen dat er op verschillende manieren wordt samengewerkt met de al bestaande Rekenkamers.

Door de griffiers van West Betuwe en Buren wordt een memo aangeboden aan de auditcommissies van beide gemeenten om de te hanteren uitgangspunten voor de (verdere uitwerking van een) nieuwe regionale Rekenkamer af te stemmen.

Aanbeveling:

- 21) keuze maken voor actualisatie van de lokale rekenkamer of inrichten van een regionale rekenkamer.

Accountant

De jaarstukken van de gemeente dienen te worden voorzien van een accountantsverklaring. Overeenkomstig artikel 213 van de Gemeentewet moet de raad een accountant aanwijzen, die:

- belast is met de controle van de jaarrekening over enig boekjaar en
- een accountantsverklaring verstrekt bij de gecontroleerde jaarrekening en
- een verslag van bevindingen uitbrengt bij de gecontroleerde jaarrekening.

Op 26 oktober 2021 heeft de raad besloten tot verlenging van het [contract met de accountant](#) tot en met boekjaar 2022.

Auditcommissie

De commissie heeft als aandachtsgebied alle activiteiten die van belang zijn voor een goede beheersing van de gemeente op gebied van rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid in het kader van de kaderstellende en controlerende verantwoordelijkheid van de raad.

Op 30 maart 2021 heeft de raad de [verordening Auditcommissie Buren 2021](#) vastgesteld. In artikel 2 van de verordening staan de activiteiten benoemd. De auditcommissie kan de raad adviseren over de genoemde taken. De auditcommissie wordt ondersteund door de griffie en de ambtelijke organisatie.

Aanbeveling:

- 22) In 2022 starten met de voorbereidingen van de aanbesteding accountant voor het boekjaar 2023

7. Voorzitter van de raad

Na het vertrek van Kroonbenoemde burgemeester Jan de Boer heeft de Commissaris van de Koning in Gelderland met ingang van 9 maart 2021 Josan Meijers tot waarnemend burgemeester benoemd. In de gesprekken met de provincie en de burgemeester treden de fractievoorzitters in gezamenlijkheid op als de vertrouwenscommissie (benoeming, herbenoeming, klankbordgesprekken) burgemeester.

Vanwege de gemeenteraadsverkiezingen 2022 is werving van de 'vaste' burgemeester uitgesteld tot na de verkiezingen. Opstellen van het profiel en de werving wordt aan de nieuwe raad over gelaten. Zie hiervoor de ingekomen brief van de Commissaris van de Koning van de provincie Gelderland van 3 juni 2021 over [niet openstelling Burgemeesters vacature van Buren tot 1 juni 2022](#).

In januari 2022 is door de vicevoorzitter van de raad (i.c. voorzitter van de vertrouwenscommissie) en de griffier gesproken met de Commissaris van de Koning over de planning van de benoemingsprocedure voor de nieuwe burgemeester. In zowel de provincie Gelderland als landelijk worden relatief veel burgemeestersprocedures verwacht. Om dit in goede banen te leiden is een afgestemde planning nodig.

Een burgemeestersprocedure heeft een lange doorlooptijd, waarin zowel de gemeenteraad, de Commissaris van de Koning en het Ministerie van BZK eigen taken hebben.

De globale planning van de Kroonbenoemingsprocedure Buren 2022 is:

- instellen vertrouwenscommissie (vaststellen verordening en bemensing), april/mei 2022
- regelen externe ondersteuning en begeleiding voor vertrouwenscommissie, april/mei 2022
- opstellen profiel samen met de inwoners, ophalen profiel bij de inwoners vóór de zomer
- het aanbieden van het profiel aan de Commissaris van de Koning in Gelderland in september 2022
- sollicitatiegesprekken kandidaten 4^e kwartaal 2022
- aanbevelingsraad in januari 2023
- benoeming van de burgemeester in maart 2023.

Voor de burgemeestersprocedure is € 35.000 budget opgenomen in de begroting.

Alle uitgebreide informatie staat in de [Handreiking burgemeesters: benoeming, herbenoeming, klankbordgesprekken en afscheid | Brochure | Rijksoverheid.nl](#)

Aanbeveling:

- 24) De procedure burgemeestersbenoeming zo snel mogelijk starten.

Vicevoorzitter van de raad

De wettelijke aanduiding voor het raadslid dat de burgemeester bij verhindering of ontstentenis vervangt, is de 'waarnemend raadsvoorzitter'. In de praktijk zijn ook andere termen gangbaar, zoals 'plaatsvervangend raadsvoorzitter' of '**vicevoorzitter**'. De gangbare term in Buren is vicevoorzitter.

Een meerderheid van de gemeenteraden maakt gebruik van de wettelijke mogelijkheid om een vicevoorzitter te benoemen. Doet een raad dit niet dan is op grond van de wet de raadsnestor ofwel het langstzittende raadslid is vicevoorzitter. De vicevoorzitter vervangt de burgemeester indien nodig als voorzitter van de raad en levert een belangrijke bijdrage aan het bewaken van de integriteit en de kwaliteit van de besluitvorming in de gemeenteraad.

Is de vicevoorzitter 'Hoeder van de raad' of 'functie zonder inhoud'? Dit is te lezen in [Een beschouwing op het vicevoorzitterschap van de gemeenteraad](#).

Van een vicevoorzitter van de raad wordt verwacht dat hij of zij gezag heeft, politiek onafhankelijk kan optreden en beschikt over communicatieve vaardigheden, bestuurlijke sensitiviteit en betrokkenheid. Hij of zij moet een vergadering verdienstelijk kunnen leiden, conflicten kunnen hanteren en om kunnen gaan met de media. Vicevoorzitters hebben bij het vervullen van deze taken baat bij extra trainings- en ontwikkelingsmogelijkheden.

In Buren is de fractievoorzitter van de grootste partij benoemd tot vicevoorzitter van de raad. Hij is tevens voorzitter van de agendacommissie.

Aanbevelingen:

- 25) Maak met elkaar afspraken over wat je van een vicevoorzitter verwacht
- 26) Biedt passende trainings-en ontwikkelingsmogelijkheden voor de vicevoorzitter (en zijn vervangers) aan

8. Agressie, intimidatie en integriteit

De gemeenteraad heeft via artikel 15 van de Gemeentewet de taak en de opdracht om een gedragscode voor raadsleden vast te stellen. Ook heeft de raad de bevoegdheid en plicht om een gedragscode voor de burgemeester en wethouders vast te stellen. Dit staat in de artikelen 41c, tweede lid en 69, tweede lid van de Gemeentewet.

Per 1 februari 2016 is de burgemeesters expliciet 'hoeder van integriteit' als bestuursorgaan. Dit is het gevolg van een wijziging van de Gemeentewet (artikel 170). Burgemeesters moeten de integriteit van het bestuursorgaan bevorderen en bij (vermoedens van) integriteitsschendingen door het bestuur handelend optreden.

De [gedragscode integriteit raadsleden gemeente Buren](#) dateert van 20 september 2016.

Inmiddels is er een vierde gewijzigde druk van de [Handreiking integriteit van politieke ambtsdragers bij gemeenten, provincie en waterschappen \(2021\)](#). Daarin is een nieuw hoofdstuk opgenomen over de werving en selectie van politieke ambtsdragers en is de tekst van de handreiking en modelgedragscodes toegespitst op de hedendaagse praktijk.

Nog te vaak worden integriteitsvraagstukken pas achteraf besproken. Het is echter zaak om vroegtijdig alert te zijn op mogelijke (schijn van) belangenverstrengeling. Zowel raad als inwoners zijn er namelijk niet mee gediend als er door onhandigheid of onkunde verkeerde keuzes worden gemaakt.

Aanbevelingen:

- 27) Bespreek regelmatig met elkaar de risico's en valkuilen bij de (schijn) van belangenverstrengeling
 - a. Creëer een veilige omgeving waarin mensen hun ervaringen kunnen delen
 - b. Een van de mogelijkheden is om het als vast agendapunt op te nemen op de agenda van het fractievoorzittersoverleg
 - c. Daarnaast is het aan te bevelen om één maal per jaar een verplichte bijeenkomst voor raadsleden en burgerraadsleden te organiseren
- 28) De gedragscodes integriteit voor volksvertegenwoordigers en (dagelijks) bestuur van de gemeente Buren actualiseren

9. Raad als opdrachtgever en kader steller

Kadernota en programmabegroting

De raad is opdrachtgever (kadersteller) voor het college. Een van de belangrijkste kaderstellende documenten is de begroting. Daarnaast controleert de raad of het college het beleid goed uitvoert.

Het instrument hiervoor is de planning-en-control-cyclus. Het primaire doel van de planning-en-control-cyclus is om beheersing te krijgen over het beleid en de bedrijfsvoering van de gemeente en geeft inzicht in hoeverre de gemeente haar doelstellingen bereikt en welke (financiële) middelen daarbij nodig zijn. De ambtelijke organisatie legt daarbij verantwoording af aan het college van burgemeester en wethouders. Het college doet dat op zijn beurt richting de gemeenteraad.

Een deel van de planning & control-cyclus is wettelijk voorgeschreven. De gemeente moet een begroting en een jaarrekening maken. Ook hoe die eruit moeten zien is voor het grootste deel voorgeschreven. De begroting en de jaarrekening maken dus altijd onderdeel uit van de p&c-cyclus. Daarnaast maken gemeenten vaak ook een kader- of voorjaarsnota en worden er jaarlijks één of meer rapportages over de voortgang gemaakt.

De Kadernota is een belangrijk instrument voor de raad om aan het college kaders mee te geven bij het voorbereiden van de Programmabegroting.

Vanwege de gemeenteraadsverkiezingen is door het college aangekondigd dat de Kadernota 2023, die voor de zomer 2022 aan de raad wordt aangeboden, beleidsarm zal zijn. De uitwerking van de coalitie-onderhandelingen zal daar nog niet in staan. De programmabegroting 2023 wordt behandeld in de raadsvergadering van november.

Toekomstprofiel

Op 6 juli 2021 is de [Toekomst oriëntatie fase 1](#) door de gemeenteraad vastgesteld. Op 31 augustus 2021 is de raad tijdens een bijeenkomst over het bezuinigingstraject (ZBB) bijgepraat over de eindrapportage '#HoeDan – Invulling geven aan het toekomstprofiel van Buren' (fase 2).

Op 7 december 2021 is ingestemd met het [Vervolgtraject Toekomst oriëntatie fase 3](#) en met de opdracht aan de stuurgroep om een ontwerp-overdrachtsdocument op te stellen met input uit de bijeenkomsten van de raad, het college en de ambtelijke organisatie afzonderlijk en gezamenlijk (trialoog).

Op 23 februari 2022 was deze trialoog. Een doel van de trialoog was om, op basis van die wederzijdse afhankelijkheden, te komen tot een werkagenda die als handvat kan worden meegegeven aan de nieuwe raad. Het daaruit voortkomende document 'Samenwerken aan de toekomst van Buren' is u separaat aangeboden.

Participatie - Betrekken inwoners bij beleid

Het insprekrecht is geregeld in artikel 14 Sprekers burgers van de [Verordening op de voorbesprekingen/informatiebijeenkomsten](#). Tijdens de voorbespreking kunnen inwoners inspreken over een bepaald agendapunt. Zij kunnen ook een onderwerp naar voren brengen dat niet op de agenda staat.

De mogelijkheid tot het indienen van een burgerinitiatief is geregeld in Hoofdstuk 4 van het [Reglement van orde gemeenteraad Buren 2019](#). Het burgerinitiatief stelt inwoners in de gelegenheid om een onderwerp of voorstel op de agenda van de gemeenteraad en/of een raadscommissie te plaatsen. Het gaat dan om een voorstel dat de raad zelf niet snel op de agenda zet of een voorstel dat al enige tijd niet aan de orde is geweest. Voor het behandelen van een initiatief geldt een aantal regels, zoals een nauwkeurige

omschrijving van het burgerinitiatiefvoorstel en aantoonbare steun voor het initiatief van minimaal vijftig inwoners van Buren.

Het burgerinitiatief is **niet** bedoeld voor vragen over gemeentelijk beleid en/of de uitvoering ervan, klachten en bezwaren of onderwerpen waarover de gemeenteraad al een besluit heeft genomen.

De gemeenteraad heeft op 14 juli 2020 de [visie kerngericht werken gemeente Buren 2020-2023](#) *Gezien, gehoord, erkend* vastgesteld. Hierin zijn voorwaarden voor kerngericht werken uitgewerkt. Wat moeten we organiseren zodat we inwoners ruimte geven om te participeren?

Op 3 november 2020 heeft de raad besloten om de [Jongerenraad Buren in te stellen als adviesorgaan](#) aan de gemeenteraad van de gemeente Buren en deze samenwerking vast te leggen in een convenant.

De [Inspraak- en participatieverordening gemeente Buren](#) dateert uit 2011. Hierin staan de regels over de wijze waarop ingezetenen en belanghebbenden worden betrokken bij beleidsvorming.

De ontwikkelingen rondom participatie staan niet stil. Inwoners willen steeds meer invloed uit oefenen op de democratische besluitvorming. Dit gaat verder dan alleen inspraak bij de voorbereiding van beleid. Een informele werkgroep met raadsleden uit verschillende fracties heeft enkele keren met elkaar verkennend van gedachten gewisseld over het ontwikkelen van overheids- en burgerparticipatie. En door de gemeenteraad van Buren is bij de behandeling van raadsvoorstellen meermaals het belang van participatie van inwoners bij beleidsvoorbereidingen aangegeven.

Aanbeveling:

- 29) denk als gemeente (en gemeenteraad) in de volle breedte na over een stevige inrichting van de participatie. Als handreiking kan daarbij worden gebruikt de in mei 2021 verschenen [Voorbeeld Verordening participatie en handreiking verschenen | VNG](#).

10. Formatieproces

Burgemeester en griffier hebben de afgelopen maanden diverse gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van de besturen, campagneleiders en lijsttrekkers van de politieke partijen die meedoen aan de gemeenteraadsverkiezingen. Er zijn afspraken gemaakt over de periode tot aan de verkiezingen. Er was geen behoefte om vooraf afspraken te maken over de periode na de verkiezingen.

Door de fracties is gevraagd om een inzet van ambtelijke ondersteuning die vergelijkbaar is met de vorige onderhandelingen, d.w.z. ondersteuning door de griffie en ambtelijke organisatie bij de informatie- en formatiegesprekken en in een later stadium bij het schrijven van het uitvoeringsprogramma van het college.

Wilt u meer informatie over (coalitie)onderhandelingen en akkoorden. Deze is o.a. te vinden op:

1. [Handreiking Collegevorming | Nederlandse Vereniging voor Raadsleden](#)
2. [Formeren in Nederlandse gemeenten: een stappenplan \(vng.nl\)](#)
3. [Een raadsakkoord voor meer dualisme | Nederlandse Vereniging voor Raadsleden](#)
4. [Routekaart helpt bij keuze raadsprogramma | Nederlandse Vereniging voor Raadsleden](#)

Voorbeelden van gemeentes waar het informatieproces onlangs is opgepakt zijn:

- [Kiezen informateur Bernheze](#) op 18 februari 2022 (voorafgaand aan verkiezingen)
- [Duidingsdebat gemeente Maashorst](#) op 1 december 2021 (na de herindelingsverkiezingen)
- [Duidingsdebat gemeente Cuijk](#) op 2 december 2021 (na de herindelingsverkiezingen)

Na de val van het college in 2019 is door Wouter de Jong, adviseur van Necker van Naem een rapport opgesteld: 'Advies te vormen coalitie en herstel bestuurlijke verhoudingen' (6 november 2019). Dit rapport is besproken in het [Openbare fractievoorzittersoverleg van 11 november 2019](#) (bijlage 6).

De vraag aan Necker van Naem was enerzijds gericht op het vlot en zorgvuldig doorlopen van het informatieproces om daaruit een advies te krijgen over de meest gewenste coalitie, maar anderzijds ook op het opleveren van concrete adviezen voor raad en college gericht op een productieve en stabiele manier van samenwerken in de toekomst. Deze adviezen staan nog fier overeind.

Tijdens de behandeling in de raad in januari 2020 van het coalitieakkoord 2020 -2022 van Gemeentebelangen Buren, PCG en CDA getiteld: [Daadkrachtig en kerngericht](#) werden over de procedure in 2019/2020 kritische kanttekeningen geplaatst bij de tussentijdse communicatie. Dit is een aandachtspunt bij de besprekingen 2022.

Aanbeveling:

- 30) Adviezen uit 2019 van informateur Wouter de Jong betrekken bij de onderhandelingen 2022, het te schrijven akkoord en de collegevorming;
- 31) Tijdens de onderhandelingen 2022 extra aandacht besteden aan tussentijdse communicatie en terugkoppeling aan fracties en inwoners.

11. Specifieke onderwerpen

Klankbordgroep Regionale Energie Strategie

Op 13 januari 2021 vond de eerste klankbordgroep van raadsleden voor de Regionale Energiestrategie Rivierenland plaats. De aanleiding voor de klankbordgroep is dat de RES niet ophoudt na het indienen van de RES 1.0. De RES is een gezamenlijke regionale zoektocht naar mogelijkheden en voorwaarden voor duurzame energie in Rivierenland. Voor het verder versterken van de informatiepositie, betrokkenheid en gedeeld eigenaarschap in dit regionale proces is op voorstel van de Stuurgroep RES Rivierenland deze klankbordgroep opgericht. Vanuit alle acht gemeenten nemen twee raadsleden deel.

Meer informatie:

- [Regio-Rivierenland-RES-kaarten.pdf \(resrivierenland.nl\)](https://resrivierenland.nl/res-kaarten.pdf)
- [Nationaal Programma Regionale Energiestrategie - Regionale Energiestrategie \(regionale-energiestrategie.nl\)](https://resrivierenland.nl/nationaal-programma-regionale-energiestrategie)

Aanbeveling:

- 32) Voortzetten deelname in Klankbordgroep RES

Werkgroep Klimaatvisie

De fractievoorzitters hebben op 3 september 2019 de werkgroep Klimaatvisie ingesteld als communicatieplatform en klankbord voor de voorbereiding van de gemeentelijke visie en o.a. de Regionale Energiestrategie (afstemming over de voorbereiding en de rol van de gemeenteraad in het voortraject).

Besproken onderwerpen zijn RES 1.0, klimaatvisie, duurzaamheidslening, energietransitie kaders zon- en wind, klimaatadaptatie (RAS), warmtevisie, warmteplan, laadpalenbeleid Leges duurzaamheidsinitiatieven, kleine windmolens, omgevingsfonds duurzame energie, RES 2.0, participatie Energiemaatregelen monumenten, energiearmoede, planning duurzaamheid.

Bij de evaluatie van de werkgroep Klimaatvisie op 15-2-2022 geven de leden van de werkgroep aan hoe zij terugkijken op de werkgroep en geven hun punten voor de toekomst:

- het is als positief ervaren dat onderwerpen ter inventarisatie werden voorgelegd aan de werkgroep en dat er iets gedaan is met de inbreng vanuit de werkgroep
- de werkgroep heeft de leden een positie binnen de raad gegeven, de leden worden gezien als specialisten binnen de fractie
- de bespreking in de werkgroep heeft geholpen bij de debatten
- de werkgroep heeft een keuze moeten maken tussen de veelheid aan onderwerpen die genoemd werden als mogelijke onderwerpen voor de werkgroep
- veel onderwerpen zijn aangedragen door de ambtelijke organisatie, de werkgroep had meer de eigen agenda moeten bepalen
- over het digitale vergaderen zijn de meningen verdeeld (mogelijk in de toekomst een mix tussen fysiek en digitaal vergaderen)
- de werkgroep was gestart vanuit de Klimaatvisie, ondertussen zijn ook andere onderwerpen erbij gekomen, waardoor de naam van de werkgroep herzien zou moeten worden (bv. Werkgroep Duurzaamheid)
- er zou een verbinding gelegd moeten worden met de andere raads werkgroepen

- er is constructief meegedacht

Werkgroep Omgevingsvisie

Als uitvoering van de aangenomen motie op 1 november 2016 heeft de raad op december 2016 de werkgroep ruimtelijke ontwikkelingen ingesteld die geldt als klankbord en communicatieplatform voor:

1. de voorbereiding op de nieuwe Omgevingswet;
- de overige opdrachten uit de motie die niet zijn uitgevoerd:
2. de grondexploitaties en het woningbouwprogramma;
 3. voorbereiding van (veeg)bestemmingsplannen en principeverzoeken die in eigen beheer worden opgepakt;
 4. het verstrekken van informatie over afgewezen verzoeken van inwoners/projectontwikkelaars.

De naam van de werkgroep is aangepast naar werkgroep Omgevingsvisie.

Besproken onderwerpen zijn planning 2021 implementatie omgevingswet, samenhang omgevingswet met andere beleidsterreinen, inwonersparticipatie omgevingswet, voorstel voor invoering bruidsschat, stand van zaken onderzoek financiële gevolgen Omgevingswet + dilemma's voor de legesverordening, overgang van bestemmingsplan naar omgevingsplan.

Werkgroep Sociaal Domein

Op 19 juli 2018 is de oude werkgroep transitie sociaal domein nieuw leven ingeblazen. De raad heeft de werkgroep ingesteld met als taak inzicht te krijgen in het proces dat moet leiden tot succesvolle transformaties in het sociaal domein en daarbij borgen dat de gemeenteraad:

- a. tijdig bij besluitvorming wordt betrokken (zoveel mogelijk vooraan het in het besluitvormingsproces),
- b. voldoende informatie heeft om ook kwalitatief goede keuzes te maken,
- c. ervoor zorgt dat het college de wensen van de raad over de wijze waarop hij betrokken wil zijn bij de vormgeving van het beleid kent.

We kunnen concluderen dat de opdrachtformulering nog te algemeen en te breed is. Beter is deze meer te richten op te maken politieke keuzes.

Aanbevelingen vanuit de werkgroep:

- Sociaal Domein onderdeel maken van een inwerkprogramma en zorgen voor een goede start. De werkgroep Sociaal Domein een rol geven in het vormgeven van deze bijeenkomst
- Vanwege continuïteit snel na de verkiezingen werkgroep organiseren. Op de agenda zetten:
 - warme overdracht van 'oude' raadsleden aan 'nieuwe' raadsleden
 - meedenken over de vorm van de bijeenkomst voor de hele raad 'grip op het sociaal domein'
 - de voortgang van het ZBB traject
 - planning, wat is nodig om aan te sluiten op momenten in de p&c-cyclus (kadernota, programmabegroting)
- Kaderstellende bijeenkomst over politieke keuzes binnen het sociaal domein voor de **nieuwe** raadsleden te organiseren. Onder leiding van een externe te onderzoeken wat de politieke beslispunten in het sociaal domein zijn, zodat de raad hierover in debat kan. Indien deze bijeenkomst van de raad voor de zomer wordt georganiseerd, kan de raad het college tijdig de input meegeven bij het opstellen van de programmabegroting 2023.

Aanbeveling:

- 33) Meer focus leggen op de politieke beslispunten (de knoppen) binnen het sociaal domein.

Werkgroep raadscommunicatie

Op 18 december 2018 is het [raadscommunicatieplan 2018-2022](#) vastgesteld.

De werkgroep raadscommunicatie is een werkgroep van, voor en door de gemeenteraad, en adviseert over de opstelling en uitvoering van het raadscommunicatieplan.

Op 1 december 2021 heeft de werkgroep teruggeblikt op de werkwijze. De werkgroep houdt zich vooral bezig met uitvoerende activiteiten. Het huidige raadscommunicatieplan loopt dit jaar af. Om het raadscommunicatieplan te kunnen actualiseren is het wenselijk dat de raad eerst kaders stelt. Deze kaders kunnen gaan over het creëren van betrokkenheid van inwoners en het vergroten van de zichtbaarheid van raadsleden. Hierbij past ook het (mede)ontwikkelen van beleid op (inwoners)participatie.

Aanbeveling:

- 34) Voor de periode 2022-2026 de visie op raadscommunicatie én het raadscommunicatieplan actualiseren

12. Procesoverdracht

Het overdrachtsdocument wordt door de vertrekkende raad aan de nieuwe raad aangeboden op 30 maart, bij de installatie van de nieuw gekozen raadsleden.

In dit overdrachtsdocument staan aanbevelingen voor de komende raadsperiode. Een deel is opgenomen in het startprogramma van de nieuwe raad. Van de overige bouwstenen bepaalt de nieuwe raad zelf of en in hoeverre de aandachtspunten worden onderschreven en hoe deze te prioriteren.

Dit overdrachtsdocument van gemeenteraad tot gemeenteraad gaat vooral over raadseigen zaken.

Daarnaast is een overdrachtsdocument 'Samenwerken aan de Toekomst van Buren' aangeboden. En is er door de ambtelijke organisatie een informatiedossier over inhoudelijke onderwerpen gemaakt. Deze worden ook op 30 maart aangeboden aan de nieuwe raad.

In het startprogramma van de raad zijn momenten opgenomen voor 'warme' overdracht van deze inhoudelijke thema's.

Startprogramma gemeenteraad

In maart 2022 zijn de vierjaarlijkse gemeenteraadsverkiezingen. Het moment waarop lokale politici (weer) vol enthousiasme starten als raadslid. Om dit enthousiasme vast te houden, raadsleden kwalitatief te ondersteunen in hun werk als raadslid, en de raad goed in positie te brengen, wordt een inwerkprogramma georganiseerd. We kijken daarbij naar wat haalbaar is en het beste past bij de raad van Buren.

We willen meer doen meer in minder tijd door goed te prioriteren, zoveel mogelijk bijeenkomsten te combineren en gebruik te maken van bestaande online trainingen. Daarnaast komt er een toegankelijk naslagwerk. Het doel is een programma te bieden dat alle raadsleden **ondersteunt** en **verbindt**.

Vereniging van Raadsleden

De vereniging behartigt de belangen van raadsleden. De gemeente Buren is collectief lid van de Vereniging van Raadsleden. De Raadsacademie (academy) van de Vereniging is gratis toegankelijk voor raadsleden en wijst de weg in honderden trainingen, workshops, cursussen en opleidingen, die speciaal ontworpen zijn voor raadsleden.

Aanbevelingen:

- 35) In startprogramma vervolg geven aan de aandachtspunten uit het overdrachtsdocument
- 36) Aandachtspunten uit dit overdrachtsdocument prioriteiten en opnemen in een 'eigen' actie-agenda van de raad
- 37) Bewaken van deze agenda's beleggen bij de fractievoorzittersoverleg

13. Bijlages

- 1) Burense ambtseed
- 2) Jaarkalender 2022
- 3) Checklist agendacommissie
- 4) BOB - Beeldvorming Oordeelsvorming Beeldvorming
- 5) Ambities griffieplan 2022
- 6) Necker van Naem - Advies te vormen coalitie en herstel bestuurlijke verhoudingen (6-11-2019)